

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/78

KARAR NO : 2011/1433

DAVACI : TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

VEKİLİ : AV. ZÜHAL SİRKECİOĞLU DÖNMEZ

Bestekar Sk. No: 49/5 K.Dere Çankaya/ANKARA

DAVALI : T.C. BAŞBAKANLIK-ANKARA

MÜDAHİLLER(DAVALI) :1-YALOVA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

VEKİLİ :Av. ALİ ABDULLAH-AV.ÜLKER YILMAZ

Karizma İşhanı Kat.3-YALOVA

2-YALOVA ZİRAAT ODASI BAŞKANLIĞI

Arabacılar Sk. Deniz İşh. No:26/2YALOVA

3- YALOVA ÜNİVERSİTESİ YAPTIRMA VE YAŞATMA
DERNEĞİ

Cumhuriyet Cad.Karizma İşmerkezi Kat:3 -YALOVA

4-YALOVA YÜKSEK ÖĞRETİM VAKFI

BAŞKANLIĞI

Gazipaşa Cad.Raşıtağa İşhanı 8/9-YALOVA

DAVANIN ÖZETİ :Mülkiyeti Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne ait Yalova İli, Merkez İlçesi Bahçelievler Mahallesiinde kayıtlı tamamı 2.900.000 m2 yözölçümlü araziden 22 pafta, 317 ada, 6,7,8 ve 13 parsel sayılı, toplam 940.000 m2 yözölçümlü taşımazların Yalova Üniversitesi eğitim tesisleri için kampüs alanı olarak kullanılmak üzere Hazineye bedelsiz olarak devredilmesine dair 06.12.2010 tarih ve 2010.T-39 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararının, aynı bölgeye ilişkin daha önce verilen yargı kararlarının bulunduğu, TİGEM faaliyet alanı olan arazilerin başka bir kuruma devrinin 3646 sayılı Yasaya ve 540 sayılı KHK'ya aykırı olduğu, arazi devrinin amaç ve faaliyet değişikliği olmadığı, bu sonucu doğuracak işlemlerde Yüksek Planlama Kurulunun yetkisinin bulunmadığı iddiasıyla iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ :Usul yönünden; Yalova Üniversitesinin hasım mevkiine alınması gerektiği, davacının ehliyetinin bulunmadığı, esas yönünden; Yüksek Planlama Kurulu'nun 540 sayılı KHK'nın 5/c maddesi uyarınca yetkisini kullandığı, devri yapılan arazinin çayır-mera, dağ ve orman niteliğinde olduğu, bu alanlarda tarımsal üretimde bulunulmadığı, tarım arazisi vasfının bulunmadığı, işlemde kamu yararının gözetildiği, sözkonusu bölgenin 1/25000 ölçekli çevre düzeni planında da eğitim alanı olarak planlandığı, aynı bölgeye ilişkin yargı kararlarının dava konusu işlemle ilgisinin bulunmadığı öne sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

YALOVA ZİRAAT ODASI BAŞKANLIĞI SAVUNMASININ ÖZETİ:Yalova Üniversitesi için dava konusu işlemle devredilen alana ihtiyaç bulunduğu, alanda tarımsal faaliyette bulunmadığı iddiasıyla davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

YALOVA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ SAVUNMASININ ÖZETİ:Üniversitenin 2008 yılında kurulduğu, kampüs ihtiyacı bulunduğu, bu alan dışında başka bir alternatif bulunmadığı, tarımsal faaliyetin başka arazilerde yürütüldüğü öne sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

YALOVA ÜNİVERSİTESİ YAPTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ SAVUNMASININ

ÖZETİ:Üniversitenin ve Yalova ilinin gelişimi için tahsis kararının çok önemli olduğu öne sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

YALOVA YÜKSEK ÖĞRETİM VAKFI BAŞKANLIĞI SAVUNMASININ ÖZETİ:Yalova ili genelinde Üniversitesi olarak tahsis edilecek en uygun yerin dava konusu edilen yer olduğu, başkaca alternatif alan bulunmadığı, parsellerin bir kısmının tarım arazisi olmadığı, bir kısmının ise marjinal tarım arazisi olduğu öne sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/78

KARAR NO : 2011/1433

Karar veren Bursa 2. İdare Mahkemesi'nce dosya tekemmül ettiğinden yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin ve davalı idarenin usule yönelik iddiaları yerinde görülmeyerek işin gereği görüldü:

Dava, Mülkiyeti Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne ait Yalova İli, Merkez İlçesi Bahçelievler Mahallesinde kayıtlı tamamı 2.900.000 m2 yözölçümlü araziden 22 pafta, 317 ada, 6,7,8 ve 13 parsel sayılı, toplam 940.000 m2 yözölçümlü taşınmazların Yalova Üniversitesi eğitim tesisleri için kampüs alanı olarak kullanılmak üzere Hazineye bedelsiz olarak devredilmesine dair 06.12.2010 tarih ve 2010.T-39 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

03/07/2005 tarih ve 5403 Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin g bendinde, dikili tarım arazisinin, mutlak ve özel ürün arazileri dışında kalan ve üzerinde yöre ekolojisine uygun çok yıllık ağaç, ağaççık ve çalı formundaki bitkilerin tarımı yapılan, ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan araziler olduğu, g bendinde ise, Marjinal tarım arazisinin, mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ve dikili tarım arazileri dışında kalan, toprak ve topografik sınırlamalar nedeniyle üzerinde sadece geleneksel toprak işlemeli tarımın yapıldığı araziler olduğu, 8. maddesinin birinci fıkrasında, tarım arazilerinin; doğal özellikleri ve ülke tarımındaki önemine göre, nitelikleri Bakanlık tarafından belirlenen mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ve marjinal tarım arazileri olarak sınıflandırılacağı, ayrıca Bakanlığın tarım arazilerinin korunması, geliştirilmesi ve kullanımı ile ilgili farklı sınıflandırmalar yapabileceği, "Tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı" başlıklı 13. maddesinin birinci fıkrasında ise, mutlak tarım arazilerinin, özel ürün arazilerinin, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazilerinin tarımsal üretim amacı dışında kullanılmayacağı hükme bağlanmış, madde devamında da bu kuralın istisnalarına yer verilmiştir.

Dava konusu işlem tarihinde yürürlükte olan, 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5/c maddesinde kalkınma planı ve yıllık programlar çerçevesinde kamu iktisadi teşebbüsleri ile ilgili her türlü kararları almak Yüksek Planlama Kurulunun görevleri arasında sayılmıştır.

Dosyanın incelemesinden, Tarım İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait Yalova Atatürk Tarım İşletmesi Müdürlüğü'nün kullanımında bulunanın Yalova İli Merkez İlçesi Bahçeli Evler Mahallesinde kayıtlı tamamı 2.900.000 m2 yözölçümlü arazinin 22 pafta 317 ada 6, 7, 8 ve 13 parsel sayılı toplam 940.000 m2'lik kısmının 2008 yılında kurulan Yalova Üniversitesi Eğitim Tesisleri için kampüs alanı olarak kullanılmak üzere bedelsiz olarak devredilmesine yönelik Yalova Üniversitesi Senatosu'nun almış olduğu 05.10.2010 gün ve 35 sayılı kararın Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 12.10.2010 tarih ve 8304 sayılı yazısı ekinde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderildiği, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının 06.12.2010 tarih ve 4405 sayılı yazısıyla Tarım ve Köy İşleri Bakanlığından sözkonusu devir ile ilgili görüşü bildirilmesinin istendiği, anılan Bakanlık tarafından talep edilen yerin 6, 7 ve 8 nolu parsellerin ormanlık ve otlakiye alanı, 13 nolu parsellerin ise prefabrik konut alanı kalıntıları ile kullanılmayan sığırcılık ve tavukçuluk tesislerinden oluşması, ayrıca taşınmazın yer aldığı alanın tarım ve hayvancılık üretiminde kullanılmaması nedeniyle devrinde sakınca görülmediğine dair 06.12.2010 tarih ve 373 sayılı TİGEM Yönetim Kurulu kararını da eklemek suretiyle devre ilişkin olumlu görüşün 06.12.2010 tarih ve 9952 sayılı yazıyla bildirildiği, ardından dava konusu işlemle, sözü edilen taşınmazların Yalova Üniversitesi eğitim tesisleri için kampüs alanı olarak kullanılmak üzere Hazineye devrine karar verildiği ve bu karar gereğince taşınmazların 8, 21,23,24 26 ve 20 yeni parsel numaralarıyla birlikte 17.01.2011 tarihinde Hazineye devrinin gerçekleştiği, sözü edilen taşınmazların cins, nevi ve mevcut durumlarının tespiti amacıyla Yalova Asliye Hukuk Mahkemesinin 2011/18 Değişik İş Nolu dosyası üzerinden bilirkişi incelemesi yapıldığı ve düzenlenen 14.04.2011 günlü bilirkişi raporunda özetle, 317 ada 8 nolu parselin fiili zeminde çayırılık olarak bulunduğu, kireçsiz kahverengi orman topraklarına dahil olup, toprak derinliği, eğim, tarımsal faaliyeti kısıtlayıcı diğer faktörlerle birlikte değerlendirildiğinde marjinal tarım arazisi olduğunun, 317 ada 21 parselin batı ve güney kısımlarında kısmen çalılık ve makilik

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/78

KARAR NO : 2011/1433

mevcut olup, çayırılık olan bölümlerinin bulunduğu, bu bölümlerde hayvan otlatıldığı, derinliği, eğim, tarımsal faaliyeti kısıtlayıcı diğer faktörlerle birlikte değerlendirildiğinde marjinal tarım arazisi olduğunun, 317 ada 22 ve 25 parselin, yol cinsli tapu da kayıtlı ve fiili zeminde Yalova-Çınarcık karayolunun bulunduğu, tarım arazisi niteliğinde olmayıp 5403 sayılı Yasasını kapsamında bulunmadığının, 317 ada 23 parselin yarıya yakının makilik ve çalılıkla, geri kalanın açıklık ve çayırılıkla kaplı olduğunun, toprak profilinin sıg ve kil olduğunun, toprak derinliği, eğim, tarımsal faaliyeti kısıtlayıcı diğer faktörlerle birlikte değerlendirildiğinde marjinal tarım arazisi olduğunun, 3117 ada 19 parselin yol cinsli olup tarım arazisi niteliğinde olmadığını, 317 ada 27 parselin ağaçlık cinsi ile tapuya kayıtlı olduğunun, tarım arazisi olarak kullanılmadığının, tamamen orman bitkisi örtüsüyle kaplı ve tarım arazisi özelliğinde olmadığını, ancak ıslah edilmesi halinde tarımsal faaliyetlerde kullanılabileceğinin, 317 ada 24 ve 26 nolu parsellerin üzerinde TİGEM'e ait kullanılmayan hayvan barınakları ve müstemilatının bulunduğu, 1999 yılında meydana gelen deprem nedeniyle evleri zarar görenler için yapılan geçici prefabrik evler, mıcır ve beton dökülmesi nedeniyle zemin yapısının bozulduğunun, tarım arazisi vasfında olmadığını belirtildiği, sözkonusu bilirkişi raporundaki bilimsel ve teknik değerlendirmelerin mahkememiz verilecek karar esas alınabilecek nitelikte olduğu anlaşılmaktadır.

Olayda, 2008 yılında kurulan Yalova Üniversitesinin eğitim tesisleri için kampüs alanı olarak kullanılmak üzere Hazineye bedelsiz devrine karar verilen arazinin toprak yapısının bir kısmının tarım arazisi niteliğini taşıması, bir kısmının, bölgedeki ihtiyaçlar doğrultusunda tarım dışı kullanıma açılacak nitelikteki arazilerden olan marjinal tarım arazisi vasfında olması göz önüne alındığında, bu alanların tarım dışı kullanım için başka bir kuruma devrinin 5403 sayılı Yasaya aykırılık teşkil etmediği, bunun yanında, devre konu alanlarda TİGEM'e bağlı Atatürk Tarım İşletme Müdürlüğünce uzun süredir herhangi bir tarımsal faaliyetin yürütülmemiş olması ve işletmenin kullanımında olan tamamı 2.900.000 m²'lik alana göre devredilen alanın büyüklük itibarıyla işletmeyi işlevsiz bırakmayacağı hususları birarada değerlendirildiğinde, sözkonusu arazinin 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5/c maddesi uyarınca kamu yararı gereği gözetilerek eğitim kampüsü alanı olarak tahsis edilmek üzere Hazineye devredildiği sonucuna varıldığından, tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14/1. maddesi uyarınca Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenen 550,00 TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından kısmın ve kullanılmayan 30,30 TL yürütmenin durdurulması istemi harcının işbu kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, müdahil taraflardan yapılan ve aşağıda dökümü yapılan yargılama giderlerinin davacıdan alınarak müdahil taraflara verilmesine, posta gideri avansından artan kısımların işbu kararın kesinleşmesinden sonra müdahillere iadesine, müdahil talepleri reddedilen kurumlardan alınan posta gideri avansından artan kısımların istemleri halinde kendilerine iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere 16/12/2011 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan
RECEP KILIÇ
37929

Üye
YASEMİN GÜL
101120
X

Üye
RAFET TÜRKSOY
101847

YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı : 18,40 TL
Karar Harcı : 18,40 TL
Vekalet Harcı : 2,90 TL
Posta Gideri : 62,00 TL

T.C.
BURSA

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/78

KARAR NO : 2011/1433

TOPLAM : 101,70 TL

MÜDAHİL YALOVA ZİRAAT ODASI BAŞKANLIĞI
YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı : 18,40 TL
Karar Harcı : 18,40 TL
Posta Gideri : 27,00 TL
TOPLAM 73,80 TL

MÜDAHİL YALOVA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı : 18,40 TL
Karar Harcı : 18,40 TL
Posta Gideri : 21,00 TL
TOPLAM 57,80 TL

MÜDAHİL YALOVA ÜNİVERSİTESİ YAPTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı : 18,40 TL
Karar Harcı : 18,40 TL
Posta Gideri : 25,00 TL
TOPLAM 61,80 TL

MÜDAHİL YALOVA YÜKSEK ÖĞRETİM VAKFI BAŞKANLIĞI
YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı : 18,40 TL
Karar Harcı : 18,40 TL
Posta Gideri : 21,00 TL
TOPLAM 57,80 TL

KARŞI OY: Anayasanın 44. maddesinde "Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır. Kanun, bu amaçla, değişik tarım bölgeleri ve çeşitlerine göre toprağın genişliğini tesbit edebilir. Topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanması, üretimin düşürülmesi, ormanların küçülmesi ve diğer toprak ve yeraltı servetlerinin azalması sonucunu doğuramaz.....", 45. maddesinde "Devlet, tarım arazileri ile çayır ve mer'aların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır.....", ve 166. maddesinde ise "Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı, özellikle sanayi ve tarımın yurt düzeyinde dengeli ve uyumlu biçimde hızla gelişmesini, ülke kaynaklarının döküm ve değerlendirilmesini yaparak verimli şekilde kullanılmasını planlamak, bu amaçla gerekli teşkilatı kurmak Devletin görevidir....." hükümleri yer almaktadır.

TİGEM Ana statüsünün 5. maddesinde faaliyet konuları;

a) Ülkenin bitkisel ve hayvansal üretimini artırmak, çeşitlendirmek ve ürün kalitesini iyileştirmek amacıyla yetiştirdiği tohumluk, fidan, fide ve benzeri mallar ile ürettiği damızlık hayvan ve spermaları yetiştiricilere intikal ettirir.

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/78

KARAR NO : 2011/1433

b)İşletmelerde elde edilecek hayvansal ve bitkisel ürünlerle birlikte, çiftçilerden alacağı ürünleri kıymetlendirmek için tesisler kurar, kurdurur, kurulanlara iştirak eder.

c)Bitkisel ve hayvansal üretim, yetiştirme, ıslah konularında araştırmalar yapar, yaptırır ve gerektiğinde diğer ıslah ve araştırma kuruluşları ile işbirliği yapar.

d)Ürettiği her türlü ürün ve hizmet konuları ile ilgili olarak çevre çiftçisi ve çiftçi örgütleri ile üretim ve tanıtım amaçlı işbirliğine girer.

e)Amaç ve faaliyetlerini gerçekleştirmek için ihtiyaç duyduğu her türlü mal ve hizmeti yurt içi ve yurt dışından temin eder.

f)Yurt içi ve yurt dışındaki kişi ve kuruluşlarla işbirliği yaparak her türlü mal ve hizmeti temin eder, bunları pazara hazırlayarak iç ve dış pazarlarda değerlendirir.

g)Üretim ve işletme faaliyetlerinde bulunmak ve tesislerini kurmak üzere özel ve tüzel kişilerden yer kiralar, kiraya verir.

h)İşletme ünitelerinde zaman içinde fonksiyonunu yitirmiş kümes, ahır, depo, sundurma ve benzeri binaların yıpranmaya terk edilmemesi ve ekonomiye kazandırılması için, işletme bütünlüğüne zarar vermemek kaydıyla özel veya tüzel kişilere kiraya verir.

i)Faaliyet konuları ile ilgili üretim ve işletme tesisleri kurmak üzere yurt içi ve yurt dışı özel ve tüzel kişi ve firmalarla işbirliği yapar, ortaklık kurar ve faaliyete geçmesini sağlar.

j)Yurt içi ve yurt dışı firmalarla patent, lisans, teknik beceri ve benzeri anlaşmaları yapar, bilgi ve teknolojiyi mer'i mevzuata göre satar ve satın alır.

k)İşletme yönetimi, proje, araştırma, fizibilite ve benzeri mühendislik hizmetleri yapar ve yaptırır.

l)Çalışma konuları ile ilgili beceri kazandırma seminerleri ve kurslar düzenler veya düzenletir."

şeklinde sayılarak maddenin son fıkrasında, TİGEM'in amaç ve faaliyet konularının Yüksek Planlama Kurulu kararıyla değiştirilebileceği belirtilmiştir.

Bu hükümlerin değerlendirilmesinden, Yüksek Planlama Kuruluna kamu iktisadi teşebbüsleri ile ilgili her türlü kararları almak,dolayısıyla İktisadi Devlet Teşekkülü olan TİGEM'e ait işletmelerle ilgili aynı kapsamda karar almak yetkisi verilmişse de, bu yetkinin kullanımı sınırsız olmayıp,alınan kararın hukuka,kamu yararı ve mevzuata uygun olması gerektiği açıktır.

Olayda, üniversite kampüs alanı olarak tahsis edilmek üzere bedelsiz olarak Hazineye devrine karar verilen taşınmazların fiilen kullanılmadığı ileri sürülmüş ise de, idareye yukarıda anılan Anayasa hükümleriyle yüklenmiş olan "toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek" görevi dikkate alındığında, TİGEM'in ana statüsündeki faaliyet konularında verimini artırmak için gereken yatırımların zamanında yapılmak suretiyle, sözü edilen taşınmazların kuruluş amaçları doğrultusunda değerlendirilmesi gerekirken, aksi yönde tesis edilen ve kamu yararı bulunmayan dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğu ve iptali gerektiği düşüncesiyle çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye
YASEMİN GÜL
101120

